

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A helyzet.

Zombor, 1905. január 30.

Az általános képviselőválasztások pozitív eredménye az, hogy a szabadelvű-párt, amely a parlamenti pártok közül egyedül támogatta gróf Tisza István miniszterelnököt és kormányt, kisebbségben maradt. Két alternatíva előtt áll tehát most már az ország: vagy újlag feloszlatják a képviselőházat, vagy pedig megkísérik a mostani pártokkal az ország kormányzását.

Az előbbi eshetőség bekövetkezése valószínűtlen. Az ország népe annyira fel van izgatva, hogy még egy választás célra nem vezetne. Az tehát a valószínű, hogy a képviselőház mostani pártjaiból fog megalakulni olyan többség, amelylyel kormányozni lehet s amelylyel az országot ki lehet vezetni a veszedelmes helyzetből.

Ennek meg is van a lehetősége. A régi szabadelvűpárt — bár számban kisebb, mint a függetlenségi — módot találhat arra, hogy a többi 67-es alapon álló pártokkal koalícióba lépjen s így megteremtse a többséget. És ez az egyedül helyes megoldási mód. Mert a 67-es alapot egyszerre elhagyni lehetetlen s erős meggyőződésünk szerint ez az egyedüli alap, amelyen most is — a változott viszonyok dacára — haladni kell, hogy a magyar államot erőben tovább kiépítsük s hogy hirtelen ne tegyük ki óriási megrázkódtatásoknak és esetleges végzetes veszedelmeknek.

Hogy miként történik mégis majd meg a kibontakozás, azt természetesen ma még senki sem tudhatja. Mi is csak véleményünket fejezzük ki, abban az erős hitünkben és meggyőződésünkben, hogy akik ezt a helyzetet megteremtették, azok most majd komoly és bölcs mérséklettel meg fogják találni a kivétel útát az ország érdekeinek veszélyeztetése nélkül. Ez most az ő szent kötelességük s ebben a kötelesség teljesítésben segédkezet kell nekik nyújtani.

Mi szerény támogatói voltunk a szabadelvűpártnak és gróf Tisza Istvánnak. Most is meg vagyunk arról győ-

ződve, hogy az a párt és annak vezére a legnemesebb intencióktól áthatva jót akart ennek az országnak. Továbbra is él bennünk ez a meggyőződés és továbbra is lelkes hívei maradunk a pártnak s a párt által képviselt 67-es irányznak. Ezen erős elvi álláspontunk dacára tisztelettel hajlunk azonban meg a választások eredménye előtt. Hogyan történt, miképpen vált lehetségessé a vereség, minő eszközök játszottak közre, minő okok idézték elő ezt a váratlan eredményt, nem kutatjuk, nem kereszük. Mindennek a firtalása nem is volna helyes, sőt egyenesen ártalmas lenne. Mert nézetünk szerint az ellenfél győzelmét akceptálni kell, azt lekicsinyelni nem szabad.

Az eredmény meg van. Most a kedélyeket tovább izgatni nem kell, hanem ellenkezőleg kicsi és nagy embernek egyaránt azon kell törekednie, hogy az ellentétek elsimuljanak s hogy biztosítva legyen ennek az országnak további békés fejlődése és haladása.

Hiszszük, hogy vezető politikusaink a változott viszonyok között és a kétségtelenül nehéz helyzetben is érettséggel, higgadtsággal és komolysággal ennek a módját meg fogják találni. Nekünk pedig a vidéken az a kötelességünk, hogy segédkezet nyujtsunk az ország békéjének és nyugalmanak helyreállításában.

Folytatólagos választások a megyében.

Zentán pénteken e hó 27-én folyt le a választás. Jelölve voltak: Kovács Pál szabadelvűpárti és Bartha Miklós függetlenségi. A választás igen heves volt s végül Bartha Miklós győzelmével végződött. A szavazatok eloszlása a következő volt:

Kovács Pál 779.

Bartha Miklós 1087.

Igy tehát Bartha Miklós 308 szótöbbséggel választatott meg.

Baján tegnap folyt le a választás. Miután Ertl szabadelvűpárti még tegnapelőtt visszalépett, Rajk Aladár függetlenségi párti lett egyhangulag megválasztva.

Bácskai képviselők. A megejtett választások a megyében a következőket eredményezték:

Szabadelvűpárt:

Zombor: Dr. Drakulics Pál.
Ujvidék: Szalay Lajos.
Hódság: Ertl János.
Regőce: Piukovits Elemér.
Titel: Miloszavlyevits Milán.
Verbász: Báró Vojnits István.
Bácsóváros: Gromon Dezső.

Ellenzékiek:

Szabadka: Mukics Simon,
Varga Károly.
Baja: Rajk Aladár.
Zenta: Bartha Miklós.
Apatin: Gróf Vigyázó Ferenc.
Bácsalmás: Lázár Pál.
Kerény: Fernbach Károly.
Magyarkanizsa: Lovászy Márton.

Nemzetiségi:

Kölpény: Dr. Hodzsa Milán.

Pótválasztás:

Óbecse Radovánovits György és Mihálovits Endre között.

A városok közterhei.

Hála Istennek tul vagyunk az országos izgalmon, a szavak tengerén, a szónoklatok dagályán, a hazabeszélések özönén, a képtelen ígéretek soha el nem érhető földjén, most már a korteskedésnek, az üres politizálásnak minden gyanuja nélkül beszélhetünk arról az általános érdekű kérdéstről, melyet Tisza István gróf vetett föl: a városok közterheiről.

Némely város csak papiros szerint város, városnak mondják papiron csintarék és kalendáriumok. De városi életet nem él. Nem hogy hiányozna, de nincs is meg semmi intézménye, a mely városi jellegét megadná. Az, hogy közigazgatásának élén polgármesteri ügykörrel fölruházott vezető tisztviselő áll, az még nem adhat városi jelleget egy városnak sem. Városi jellegét intézményei, fejlett kulturája, virágzó ipara és kereskedelme, gócepontra törekvése, ebben egészséges politikája biztosítják. A mi legtöbb városunk esonka és béna. Közigazgatása nincs kiépítve, városi képviselőtestületeinek nagy szervezete utat nyit a demagógiának, vagy legalább is a szűk látkörnek. Ismerünk sok várost, amely éppen amiatt nem haladhat, mert városi szervezete szerint kétszáz tagu képviselőtestülettel irányozza a közügyeket

és összetoborzódott a falusi fölfogás, a haladás ellen való gyűlölet, a maradiság és minden üdvös alkotás ellen a kerékkötés.

Ezzel szemben van falu, melyben husz ember falusi kupaktanácsból testület irányít és kormányos. A faluban egészséges szellem, mondjuk városi szellem van, mely haladásra inspirálja a lelkeket. Ez a városi szellem elsősorban jól megválasztja, kiket küld a képviselőtestületbe s ott aztán minden egészséges szép terv számíthat lelkes fogadtatásra. Nincs kerékkötő, nincs maradiság, nincs obstrukció és nincsenek Börcsök Gergelyek, a makói bős interpelláló csizmadia, ki évekig réme volt a makói városias szellemnek s arról nevezetes, hogy 30—40 interpellációnál kevesebbet sohasem érte be, ha nagyon elemében volt.

Azért abban a faluban városi intézmények vannak, amott pedig falu van és lesz mindaddig, amíg kerékkötő városi közigazgatási szervezetén gyökeresen nem segítenek.

Am nemcsak azért nem tud kialakulni egy város intézményeiben, mert magisztrátusának, képviselőtének hiányozna hozzá az érzeke, hanem — és a legtöbb helyen az — hogy a város roskadozik a városi közteher alatt. Azért van, hogy például Szolnokon 94, Mezőturon 104% községi pótdadót fizetnek és 50% községi adónál nincs kevesebb egy törvényhatósági városban sem, egy rendezett tanácsu városban sem. A városi pótdadókkal javarészt olyanok vannak megterhelve, melyek e mellett horribilis ármentesítési adót viselnek, e mellett tetemes egyházi és iskolai teher alatt nyögnek. Váltig hangoztatják itt, hogy a városi közjövédelmet kell fokozni. De pangó ipari és termelési viszonyaink

között, melyik város építsen malmot, tégláégetőt, alakítson városi takarékpénztárat, amelyek nehézkes közigazgatási szervezetünkben oly ellenőrzési apparátus és oly hivatalnok sereg alkalmazását teszik szükségessé, hogy elvész a haszon és megsemmisül. E mellett a városi közvagyon ipari vállalkozások kockázatait nem vállalhatja. Számba jön az is, hogy ha köztekitetek miatt a szövetkezeteket uzurpáljuk, ha a városok közjövédelmek gyarapítása végett ipari vállalkozásokat kezdenek: miből éljen meg az ipar és kereskedelem és miből fizessen adót.

A városoknak momentán szükségük, hogy közterheik egyrészt az állam vegye át. A városi köztehernek tetemes része a rendészeti és közbiztonság fenntartására fordított összeg: ezt, ha az állam leveszi a városok válláról, akkor a városi közadók terhe megenyhül s talán nem lesz oly apatikus közöny a városi közintézmények iránt s nem lesznek a kedélyek minden ellen hangolva, ami pénzkérdés, de amely szükséges.

A haladás iránt való egészséges érzéknek kétségtelenül helyet kell kapnia képviselőtünkben, mert nem szabad a falu színvonalán lenni azoknak, melyek a városi fejlődés minden föltételével bírnak.

Mezőgazdasági háziiparunk.

Mezőgazdasági háziiparunk tisztán azért nem lendülhetett, mert a készítményeket gyorsan értékesíteni nem lehetett, kik foglalkoznak nálunk mezőgazdasági háziiparral? Azok a földmivesek, akik nyáron át napszámból élnek, akiknek télen semmi keresetük nincs, akiket a szükség hajt, hogy még azokat a munkaalkalmakat is megbecsüljék,

amelyekből nem csurog, csak csepeg. És ilyen a mezőgazdasági háziipar, melyhez nem kell más, mint igen primitív kézügyesség, nem kell hozzá tőke, mert a nyers anyag készen van s a műhelyt egy koronából föl lehet állítani. Kapva-kapnának is rajta a dologszerető falusi családok és áldva emlegetik, aki jobb sorsukért való szeretetből ennek az országnak térfoglalását oly lelkesen segíti. Mit ér mégis az akció, ha a szükség-munka révén a szinkenyer nem gyorsan sül ki. Éppen erre a téli foglalkozásra illik rá, hogy bis dat, qui citonat, mert az a szegény napszámos, aki hétfőn azért font kosarat, hogy keddre betevő falatot adjon magának és családjának: nem raktározhatja el, amit elkészít. És ki gondoskodik arról, hogy a munkáskéz nap-nap mellett a maga szorgalmának, ha bármily kevés, de bérét vegye. Senki. A háziipar tömegáru kereskedő, vállalkozó, mely belefekteti tőkét, a munkáskézet foglalkoztassa, hétszámra fizetve nincs és nem is lesz.

Ez a primitív népipar természet-szerűen oly tárgyakat gyárt, melyek hosszabb raktározásra valók. A szőlőkosárra nincs szükség, csak télen. A gyümölcs csomagoló ládát se veszi meg az exportőr télen, mert először nincs pénze rá, nem is akar rá költeni, de másodszor helye sincs rá. Már pedig a háziipar fellendülésének csak egy eszköze lehet, hogy az azzal foglalkozók hétszámra pénzt lássanak belőle.

Háziipari szövetkezetek nem alakulhatnak, mert a szövetkezet a tagokra új terheket ró, egy-egy községben elegendő tag se kerülne, a regie fölemészténé a várható hasznot, de főként nem alakulhat meg, mert minden háziiparos

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A három cigány.

Lenau.

Egyszer, útmenti fűz alatt,
Három cigányt találtam,
Amint kocsim lassan haladt
A puszta homokjában.

Az egyik állván, hegedült,
Tűzét hő dalba lopta;
Az esti nap, míg lemerült,
Biborfényébe vonta.

A második pipázva a
Bodros kék füstre nézett,
Oly vigán, mint akit soha
Egy perenyi bú sem érhet.

A harmadik a földön im,
Cimbalma fent az ágon;
Szél játszott ennek húrjain,
Az ő szívével: álom.

Kopott ruhájuk rongyai
S a tarka-barka foltok:
Mi gúnyolhatta volna ki
Büszkebben még a sorsot!

Ha éltünk elborul, nekem
Ott három megmutatta:

Hogy fojtsunk el bűt könnyeden
Álomba, füstbe, dalba.

Sokáig néztem vissza még
Kocsimról, távolodva:
Bronz-szín arcokra és sötét
Szénfekete hajokra.

Havas István.

Klára grófné.

Elbeszélés.

— A „Bácska“ eredeti tárcája. —

Írta: **Topits Zoltán.**

2.

Dános Klára még akkor gazdag volt nagyon. Meg volt a szíve, melynek lázas dobogása ott esillogott éjsötét két szemében...

Lány volt és szép. Nem volt az a mindennapi, hanem az a különös szép, ami azt a fajt jellemzi, mely távol keleten él a barna bőrű seykek honában. Magas volt, mint egy karesu palma a távolban, barna volt, mint egy georgiai odalisk, szemében pedig az a vészes láng lobogott, amit ott látunk Judit két szemében. És mindehhez az a két egyszerű aranykarika a két füleiben...

Hogy is tud a jó Isten ilyen szépet teremteni!...

Lány volt és boldog. Élvezte a jelen

futó pillanatait és álmolta a jövő ismeretlen, csábos világát.

És van-e nagyobb boldogság a leányalmok világánál, melyekhez képest a menyország egy fikció csupán? Oh nincsen!... nincsen!

Álmodni az eszményt, felülemelkedni mindazon, ami földi; kacagni a vihar vészes tombolása fölött, sírni ha a tavaszi szellő megrebbenti a bokrok harmatos leveleit, élvezni a bizonytalanságot abban a tudatban, hogy ez a valóság, hogy minélz, ami e földön ragyog, ami illatozik, az állandó; hogy minden ami bűn, az erény; hogy a világot csak egy érzés igazgatja: az az édes sejtetem, amit szerelemnek mondanak s amiben minden vágy, minden érzés valóra válik, mindezt átérezni és élni csak annak adatott meg: aki e földön arra van teremtve, hogy szeressen és hogy szeressék.

Ez az édes bizonytalanság ült még akkor Dános Klára arcán. De jött aztán egy nap, mely hideg időt hozott. Az emberek magukra öltötték a melegebb gunyát és borzongva morogták: ősz van!...

Az őlnös felhők feltornyosultak az égen,

minden üzletrész befektetés nélkül akar az első időben háziiparból télen élni.

A pauperizmus ily fokán összességére nem lelkesíthetők az emberek. El fog jönni e téren is a szövetkezés ideje, mikor speciális népiparunk lesz a mai tömegtermelés helyett, mikor a háziiparosnak nem momentán inségmunkájuk lesz ez a téli kereset, mikor a háziipar nem oly foglalkozás lesz, mely csak egyeseket csábít, de egy-egy faluban nagy arányban bontakozik ki. Ezt segíti elő Tallián földmivelésügyi miniszternek intézkedése.

Mint a Magyar Nemzet is közölte, a miniszter a következő nagyjelentőségű rendeletet adta ki:

A mezőgazdasági munkás nép között a tél folyamán előreláthatólag beálló nagyobb munka és ezzel kereset hiány csökkentésén kiváló eszközül kínálkozik a gazdasági háziipar, mely foglalkozás alatt az egyszerű kosárkötés, szalma-, sásfonás, seprűkötés és faragási tárgyak háziipar útján való előállítását értem, amely munkával csaknem kizárólag a munkásnép legszegényebb rétege foglalkozik.

A mezőgazdasági munkásnép ilyen irányu foglalkoztatása céljából kész vagyok megfelelő összeget rendelkezésre bocsájtani, hogy ezen összegből a tél folyamán a vármegye területén háziiparral foglalkozó munkásoktól a fogyasztásban is nagyban keresett háziipari cikkek rendeltessenek meg.

A megrendelt tárgyak a munkásoktól hetenként kifizetve átvételnek és az értékesítésig beraktározva biztosítottának.

A megrendelés alkalmával minták adandók, melyek szállításáról gondoskodni fogok s a beváltásnál ellenőriz-

tetnek, hogy a beadott tárgyak a mintáknak és a kívánt minőségnek megfelelőeknek.

A raktározás a készítési helyen vagy valamely alkalmas központban történne.

A megrendelés, beváltás és raktározás, iparkamarák és szövetkezetek, vármegyei gazdasági egyesületek, esetleg községi előljárásságok útján történhetik.

Ha a készült cikkek helybeli szükségletet nem képeznének, azok értékesítéséről vállalat útján fogok gondoskodni. Az értékesítés után befolyt összeg az államnak visszafizettetik.

Sulyt helyezek arra — mondja a miniszter — hogy csakis a fent megjelölt gazdasági háziipari ágakból s csakis lényeg háziiparral foglalkozó mezőgazdasági munkásoktól rendeltessenek meg a tárgyak.

A megrendelt tárgyak csakis január, február és március havában készíthetők. Végül a miniszter a fentiek figyelembe vételével javaslatot vár, hogy a megye területén mely községekben és milyen cikkekből mennyi megrendelés volna eszközölhető és hogy ezen intézkedés milyen összeget igényelne?

A miniszteri rendelet lehetővé teszi, hogy a jobb munkakereset hiányában, mezőgazdasági háziiparral foglalkozó munkásember kezébe vegye a cirkot, a kukoricacsuhát, a sást, a fűzfavesszőt és a praktikus szükségletek számára minden aggodalom nélkül dolgozhat, mert a rendelkezésre álló hitel terhére tőle a készítményeket megveszik, raktározzák, értékesítik. Tisztán az altonizmus alapján egy népjóléti alapot létesít a miniszter, a melyet arra forgatnak,

hogy a nép télen át mezőgazdasági háziipari készítményeiért a munkabért azonnal megkapja. Ez az állami akció arra is jó, hogy az a háziipari készítményeket tömegáru jellegéhez tömegesíti, oly helyeken koncentrálja, hol az értékesítés föltételei megvannak. Ha a miniszternek jelentős szociális kezdését átérzik mindazok a körök, kiknek segítsége, lelkes fáradsága nélkül a nép teljes sikert nem láthat: akkor méltán van okunk az intézkedést az első nagy lépésnek tartani, hogy a nép téli existenciája jövőben nem lesz oly siralmas, sokszor inséges és mihamarabb megszűnik a tél egyes vidékeket fenyegetni, hogy a pauperizmus kiválóbb sebeinek orvoslására kell egyesíteni a jobbakat. Az szereti a népet legjobban, aki annak munkát ad, ki a becsületes munka révén jobb, gondmentes napok elé segíti őket.

Városi ügyek.

Villanyos világításunkról. Közlekedünk immár ahhoz az időponthoz, amelyben egy régi óhajunk végre teljesedni fog. A villanyvilágítás bevezetésének munkálatai serényen haladnak s a vállalkozó cég minden erőt megfeszít, hogy tavaszutón a villanylámpák kigyulljanak városunkban. A telepítési munkálatok szünetelnek ugyan, de a berendezési eszközök már itt vannak. Amint a téli idő megszűnik, teljes apparátussal hozzáfognak a telep felépítéséhez. A jelenben a világító testek elhelyezése folyik. A városi villanyos bizottság legutóbb, vasárnap, tartott ismét ülést, amelynek egyik fölötté fontos tárgyát a világító testek elhelyezése képezte. Alapos megvitatás után a bizottság a következő most már végérvényes határozatokat hozta:

A város minden utcája villannyal lesz világítva. A mellékutak földfeletti vezetékén izzólámpákkal, a terek és körutak pedig ivlámákkal.

a ködpára nedves esőjével egy pillanat alatt megdermesztette az illatos virágokat, a rózsák tövén pedig már csak a vérvörös toboz meredezett siváran a sziürke égbolt felé. Ezen a világtalan napon suttogta a dánosi ebédli pattogó kandalló tüze mellett Dános Klárának Rásky Barnabás a hidegvérű gróf, hogy: szeretlek . . .

Tudta is ő, hogy az a váratlan vallomás mit jelent.

Mint a villámsujtott, úgy ült a szép magas ember mellett, szólni nem tudott, csak teste remogott valami kimondhatatlan érzés lázától.

Ugy érezte, hogy a szíve örülten dobog, hogy meghasad — hogy minden összeomlik felette, még a menyország is s mire felocsudott, ott találta magát annak a brutális, erős embernek karjaiban . . .

Annak az ajka az övét kereste s mert nem rejtette el — megtalálta azt és ráforrasztotta ajkát egy tüzes, végnélküli esővel . . . örökre . . .

Dános Klára ezekben a pillanatokban vesztette el a szívét s aki megtalálta, az Rásky Barna volt.

II.

Az esküvő csakhamar megvolt. Fény, pompa nem hiányzott. Három napig húzta a cigány a dánosi kurián, sőt még a negyedik napon is ott korhelykedett egy pár atyafi Dános Gidánál.

A fiatalok azonban messze jártak, távol a szerelmeseik hazájában, Itáliában. Az az út, ami Velencéig vezetett, maga volt az üdvösség útja. Minden állomás egy ébredés az üdvök világából. Ott ültek egymás mellett szoroson átölelve, mintha a lelküket akarták volna egymásba lopni és suttogva mesélték egymás boldogságát. Aztán jöttek a esőkok végtelen sorban s égettek, mint a gyechemma tüze. Csókok után az eskü. Mindenre Istent, pokolra egyaránt!

Te vagy a mindenem, az üdvösségem, a menyországom!... suttogta százezerszer a férj.

Te vagy az Istenem! felelt rá százezerszer az asszony.

Amikor Velencénél partot értek és beléptek a kényelmetlen, ámbar pazarul berendezett szobába, önkéntelen összenéztek, mintha már az agyuk is egyet gondolt volna és a férj szerelemittasan kérdezte:

Miért jöttünk mi ide — jobb itt mint otthon?

Az asszony csak egy hosszú esőkkal felelt, amelyben benne volt a leplezett óhaj:

Vigyél, vigyél haza, ott nem látnak az emberek . . .

Ki se esomagoltak és harmadnapon Hidvégről átüzentek az öreg Dánosnak, hogy estére hazajönnék vacsorára. Az öreg azonban már nem érte az üzenet. Pár órával előbb meghalt. Megütötte a guta. Még csak annyi ideje volt, hogy megmondhatta a kasznárjának:

— A fiatalokat nem kell háborgatni, majd ha hazajönnék . . . s azzal vége volt.

Szép temetést rendeztek neki, ott volt a vármegye minden jóra való fia, hogy búcsút vegyen az öreg kuructól. A pap szépen, cifrán elparentálta, azután levitték a koporsót a kriptába.

De közbül mégis csak történt valami. A méltóságos asszony elajult. Eppen odabukott a koporsóra. Hamar vizet hoztak, felloccsolták, mire aztán magához tért.

Amint a szemét felnyitotta s körültekint-

Az ivlámpákat illetőleg a következő elhelyezés fog életbe lépni:

A Kossuth Lajos-utcában a Csitaonica és a Falcione-féle házak között az utca fölött vont vezetékeken 3 darab. A körút és a Kossuth Lajos-utca összetorkolásánál közvetlen a Schweidel-szobor előtt 1 darab. A Szt.-György-téren 1 darab, ugyszintén a Szt.-Háromság-téren is 1 darab ivlámpa. A körutakon a belváros négy sarkán 1—1, tehát összesen 4 darab. Azonkívül az Eötvös-köruton a Krónits-féle palota előtt külön 1 darab. A Bajai-uton a gör. kel. tanítóképző és a Szemző-féle kert közötti utszakason 3 darab. A vasutállomáshoz vezető utkanyarodónál pedig 1 drb és a Jókay-téren 1 drb.

Az ivlámpák elhelyezése részint az utcák feletti huzalokon, részint a transzformátor oszlopokon, részint pedig külön e célra felállítandó díszes vasoszlopokon nyernek elhelyezést. Az izzólámpák a különböző utcákon erős faoszlopokon, a körutakon pedig, ugyszintén a Kossuth Lajos-utcában, a falakba illesztett lámpakarókon fognak alkalmaztatni.

Ebből látható, hogy a város kitünően lesz világítva és a cég nem fukarkodik a világító testekkel. Külön lesz megvilágítva a színház, melynek világítási berendezését Polgár színigazgató tervei szerint fogja a cég elkészíteni. Hál' Isten, a színházban is meg fognak végre szünni a világítási mizériák.

A bizottság, midőn a világítótestek elhelyezését megállapította, a város közönsége és a Schuckert-cég közötti szerződést állapította meg véglegesen s miután azon most már semmi változás nem történhet, annak aláírása elrendeltetett.

H i r e k .

Kinevezés. A zombori kir. pénzügyigazgatóság Holnapi Ferenc m. kir. esendőrősparancsnok hevesi lakost a zombori pénzügyigazgatósághoz hivatalszolgáivá nevezte ki.

A szanatóriumi leánybizottság működése. A József főherceg szanatórium egyesület zombori leánybizottsága már megkezdte áldásos működését a szegénysorsu tudóbeteg megmentése érdekében. Alföldy Flóra, Fischer Iona, Koczár Adrienne, Karácson Olga, Krónits Mici és Szakáll Margit elnökök után eddigelé a követ-

tett, úgy érezte, mintha mindenki eltűnt volna mellőle. Úgy érezte, hogy egyedül van a földön, valami nagy, kimondhatatlan magányban, ahol ninesen egyéb: mint csend, siri, nyomasztó némaság.

Hamar az ura keze után kapott s rémülten húzódtott melléje. Úgy érezte, hogy újból odabukik, ha az nem támogatja. Aztán kocsi alá ültek és sebes trabban hajtottak Hidvég felé. Utközben az ura egy szót sem szólt, az asszony pedig el volt foglalva fájdalommal.

Mire hazaértek és letelepedtek a nagy kandalló mellé, látható rosszkedvűséggel szólott Rásky Barna nejéhez:

— Klára kérem, valamit szeretnék önnek mondani. Tudom, hogy ön különösnek fogja találni éppen e pillanatban... de meg kell mondanom. Az ön mai viselkedése ha épen nem is volt nevetséges, ami lehetetlen lett volna e fájdalomban, mindenesetre nem volt korrekt azon fogalmak szerint, amelyben mi neveltünk...

Kinosan, meglepődve ugrott fel Klára és riadtan húzódtott a kandalló párkányához. A pillán két köny rezgett, látszott, hogy a fenti szavakra borzasztó fájdalom nyilalt ab-

kező bizottsági tagok fejtettek eredményes tevékenységet az építési alapok gyarapítására: Falcione Irénke, Szondy Belluska, Donoszlovits Erike, Sauer Ilonka, Hoffmann Irma, Csihás Erzsike, Pavlovits Jelena, Gfeller Mariska, Karsay Ilonka, Ehrenberger Edita, Hável Aranka, Sztójsity Szofia, Sztójsity Mária, Michels Margit, Hoffmann Ilonka, Hoffmann Erzsike, Hajnal Ida, János Adrienne, János Valéria, Kozma Irén, Steiner Erzsike.

Megyesy Ferenc előadása a Lyceumban. Vasárnap délután a helybeli főgimnázium nagytehetségű fiatal tanára Megyesy Ferenc tartott előadást Madáchról, kapcsolatban az Ember tragédiájával. Az előadás nagyon érdekes volt, miután a tudós tanár sok újat volt képes elmondani arról a témáról, melyet bizony alaposan elnyűttek már az iskola aesztétikusai. Sok olyan oldalát világította meg a remek műnek, mely eddig ismeretlen volt, az által, hogy a világhírű poétának elsősorban is az egyéniségét, annak inspiráló lelki világát tüntette fel hallgatói előtt. A városháza nagytermét megtöltő közönség igaz gyönyörűséggel figyelte az előadás menetét és több ízben adott tetszésével hangos kifejezést. Az egy óráig tartó előadás végzetével Megyesy Ferencet hallgatósága lelkesen megéljenzte.

Hymen hírek. Molnár Tibor dr. pénzügyi fogalmazó, Molnár István Lajos fővárosi tanár, lapunk volt felelős szerkesztője és neje Belt Katalin urasszony fia vasárnap esküdtött örök hűséget a budapesti angol kisasszonyok templomában Huber Lulu urleánynak, Huber Antal főv. biz. tag és neje szül. Simonovits Mariska urasszony leányának. Násznagyok voltak a menyasszony részéről Simonovits Béla főv. biz. tag és báró Tunkl Jenő huszárcapitány. A vőlegény részéről Fejér Gyula apátplébános és Belt Ferenc a „Korona” malom vezérigazgatója. Koszorúleányok voltak Simonovits Blanka, Fernbach Aranka, Tarján Annuska, Papp Ilonka, Balázs Angyalka, Vangel Paula, Papp Baby. Az esküvő nagyon fényes volt s azt lakoma követte az örömszülők uri házában.

Tanítók jutalmazása. A „Jovag Wechselmann Ignác és neje Neuschloss Zsófia” nevű tanítói nyugdíjsegély-alapítványból a következő bácsmezei tanítók segélyeztettek egyenként 200 koronával a pesti izr. hitközség előjárósága által: Ipolyi Ernő Ujvidék, Spitzer József Baja és Stricker Simon Baja.

Eljegyzés. Grüner Ármán nagykereskedő Magyarokanizsáról eljegyezte Heiduska Ignác csurogi földbirtokos, megyebizottsági tag leányát, Annuskát.

rándokkal telt szívébe. De nem szólt, csak az ajkai remegtek. A férj pedig folytatta:

— Ájulására célok és kifogásolom azt. Mert ha bármilyen nagy is a csapás, mely bennünket ér, állásunk előkelősége megkivánja, hogy nyugodtak maradjunk. Ön a hidvégi kastély urnöje és hidvégi Rásky Barnabás gróf — ezt hangsúlyozta — neje. Ez a két állás minden körülmények között nyugodt előkelőségre kötelezi önt, mert bántó, ha a nép, mely körülünk kívül esik: otrombán megbámulja viselkedésünket. Csak ennyit ohajtottam megjegyezni és nagyon kérem, ezt az egyet tegye meg a kedvemért...

Ezzel felállt és udvariasan megcsókolta Klárának lecsüngő hideg kezét. Azután elhagyta a szobát.

Klára meredten utána bámult s csak mikor az ajtó nesztelen esukódott be a férfi hatalmas alakja mögött, akkor roskadt a melléte álló karosszékbe s mint az álomjáró intézte e kérdést a szoba láthatatlan szelleméhez:

— Mi volt ez, ki volt ez, aki így beszélt...

Halálozás. A zombori tanítótestület egy régi kipróbált bajnokát, Kolozsvári Bélát ragadta el a halál tegnapelőtt szeretettei köréből. A megboldogult harminc éven felül működött pályáján, a legnagyobb iparkodással töltve be nehéz hivatását. Egész légiója van már azoknak, kiknek Kolozsvári volt a tanítójuk, s akik ma már a társadalomban előkelő szerepet játszanak. Mély részvétellel fogadják tehát városszerte a halálozás híreit, mely ismét egy derék népevelőtől fosztotta meg az országot. Kolozsvári Béla 57 éves korában hunyt el. Temetése ma megy végbe.

Felülfizetések. A zombori kath. legényegyesület által folyó hó 22-én rendezett tarka színpadon felülfizettek: özv. Fernbach Antalné 5 kor., Korics Eszter 4 kor., Karácson Gyula 3 korona. Városy Károly 3 korona, Esztergamy Károlyné, Sándor Béláné, Latinovits Mária, Szemző Gyula, Falcione Gusztáv, Fodor Mihály 2—2 kor., Gombos Ignác dr. 1 kor., 40 fillér, Vujevich Alajos, H. J. 1—1 kor., Mérő Ferenc 40 fillér. Fogadják a m. t. felülfizetők az egyesület köszönetét ezuttal is. Az elnökség.

D. M. K. E. titeli fiókja. A titeli fiók választmány a napokban tartott ülésén megállapította költségvetését és széles működési körét. Titelen kisdédvót állít; olvasókört alakít és ezzel kapcsolatban daloskört; jutalmakat oszt az állami és ipariskolába járó azon tanulóknak, kik a magyar nyelvben, földrajzban és történelemben kiváló előmenetelűek; tiszteletdíjat adnak annak, ki ifjakat és felnőtteket magyar tanfolyamon oktat. A szegedi központ segélyére számítanak szép terveik kivételében s bizonyára ezen exponált község lelkes munkásai nem is csalódnak.

Hymen. Szerkesztőségünkhöz a következő nászjelentés érkezett: Birkáss Gyula és neje pacséri Szuchich Adrienne örömmel tudatják gyámleányuk Jankovich Margitnak, néhai Jankovich Aurél főispán, Ferenc József rend lovagja és neje néhai pacséri Szuchich Leona leányának ómorovicai Vojnich Elemér urral f. évi január 30-án 11 és fél órakor a szent Teréz plébánia templomban tartandó egybekelését. Szabadka, 1905. január hó. — Özv. ómorovicai Vojnich Dezsóné született apátfalvi Bottlik Irma örömmel tudatja Elemér fiának Jankovich Margit urleánnyal, néhai Jankovich Aurél főispán, Ferenc József rend lovagja és neje néhai pacséri Szuchich Leona leányával folyó évi január hó 30-án 11 és fél órakor a szent Teréz plébánia templomban tartandó egybekelését. Ómoravica, 1905. január hó.

Garázdálkodó suhancok. A napokban lefolyt képviselőválasztásnak, mely a rend szempontjából mintaszerű volt, csufos befejezést készített néhány éretlen suhanc. Pénteken éjjel, azaz a választást követő napon egy berugott kompánia felült több bérkocsira és azokkal ablakbeverési körútra indult. A rendőrség nyomozása kiderítette, hogy a jeles társaság vezetője valami Masirevits nevű ügyvédi írnok volt, aki az ellenpártok vezérémbereinek lakása előtt megállította a kocsikat s leszállva azokról, a házak ablakait bezuzta társaival. Dr. Donoszlovits Vilmos lakása előtt kezdték meg a vandál munkát. Sorjában törték az ablakokat és zuzták össze az ablakgerendákat. Az óriási zajra dr. Donoszlovits persze felriadt, hamarosan fegyvert ragadott és kilőtt az ablakon. A lövésektől, melyek több ízben ismétlődtek, a haszontalanok megriadtak s a kocsikba ugorva gyorsan elhajtottak. Dr. Donoszlovits Vilmos állítólag egyet a suhancok közül könnyebben meg is sebesített. Most dr. Nikolits György lakásához mentek és ott megismételték az előbbi jelenetet. Amint ott végeztek, a korzón levő Zapf-ház földszinti ablakait zuzták be s folytatva körutjukat, még mintegy 18 háznál pusztítottak az idegen vagyonban. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Öngyilkosság. Budapestről írják, hogy e hó 25-én délelőtt a Hernád-utca 26-ik számú ház harmadik emeletéről leugrott Schossberger Gyula 30 éves utverbázi illetőségű kereskedelmi utazó. Agyrázkódást és súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A baja-báttaszéki hid. A baja-báttaszéki hidépítési munkálatokra még január hóban kifizetik az árlejtést. A hid munkálataira eddig 30.000 koronát használt fel a kereskedelmi miniszter. Ezt az összeget a trasszírozás, előmunkálatok és a próba-furások vették igénybe. Az építkezést három év alatt kell befejezni.

Eljegyzés. Dr. Piller György szabadkai ügyvéd eljegyezte Dalmay Edith urleányt, Dalmay Pál kir. ítélőtáblai bíró leányát Szegedről.

Életmentő kutya. Zentai tudósítónk írja: A napokban este 10 órakor a járőr a tópartutcaán haladva keresztül, a rét felől üvöltő kutyaugatást hallott. A kutya ugatása által figyelmessé téve, lement a part alá, hogy megtudja a szokatlan üvöltés okát. Legnagyobb meglepetésére az árokban egy holtrészeg embert talált, félig a jeges vízbe merülve. Az illető neve: Váradi István (torma) s már félig-meddig meg volt dermedve a fagytól, amidőn a járőr oda érkezett. Egyébként annyira be volt rugva, hogy meg sem tudta mondani lakása címét. Mivel különben sem tudta magát igazolni, a járőr bevitte a rendőrségre. Váradinak kutya szerencséje volt, mert most valóban egy kutyának köszönheti, hogy megszabadult a biztos haláltól.

A fegyencipar rendezése. Figyelemmel a rab (fegyenc) ipar versenye ellen időnként felmerülő panaszokra, a kereskedelmiügyi miniszter az érdekelték tájékozása végett az igazságügyminiszterrel egyetértőleg közli, hogy a rab (fegyenc) ipar kérdése gyökeres megoldás előtt áll és a végleges megoldásnál az igazságügyminiszter a kereskedelmiügyi miniszterrel való egyetértésre külön súlyt kíván helyezni.

Szerencsétlenség a Tisza jegén. Magyarkanizsáról írják: Fekete Erzsébet eselőd a napokban a Bálint-tanyáról a városba igyekezett, de nem akarván a kompig kerülni, torony irányában átvágott a Tisza jegén. A folyó közepén azonban a jég leszakadt alatta s az asszony a jég alá került. A véletlenül arra járó halászok észrevették a szerencsétlenséget s nagynehezen megdermedve kimentették az asszonyt, ki reményteljes állapotban lévén, ijedtében szülési fájdalmakat kapott. Most élet-halál között lebeg.

Adóbehajtás ex-lexben. A törvényen kívüli állapot, amelybe rövid idő alatt immár másodszer jutott ez a szerencsétlen ország, sok bajt okoz a hatóságoknak is, amelynek legtöbb intézkedéseit lényegesen megváltoztatja az ex-lex állapot. Sok helyen felmerült például az a kérdés, hogy az ex-lexben szabad-e és lehet-e a községi adóköveteléseket behajtani. A közigazgatási bíróság konkrét esetből kifolyólag erre vonatkozólag érdekes elvi döntést hozott, amely annál érdekesebb, mert a maga nemében az első ilyen ítélet. Egyik szomszéd városban ugyanis felmerült a panasz az adóbehajtás miatt s a közigazgatási bíróság a panasz elvetése mellett kimondta ítéletében, hogy a községi adókövetelések igenis behajthatók. Azzal indokolja az ítéletet, hogy a törvényhatóságok autonóm jogköréhez tartozik a közigazgatási költségek megállapítása, a fezzetéről való gondoskodás, továbbá, hogy ugyancsak az ő joguk az önmegadóztatás, amely önálló és az állami költségvetéstől teljesen független. Tehát az a körülmény, hogy az ex-lex miatt az állami adók be nem hajthatók, nem befolyásolhatja az ettől teljesen függetlenül álló községi adók behajtását.

Az anyagiilkos ítélete. Mészáros Csiba József, a múlt év július havában vadállatiass kegyetlenséggel gyilkolta meg az édes anyját. A szabadkai esküdtbírósg kötélt általi halálra ítélte a gyilkost, a kuria azonban a gonosztevő fiatalsága miatt megsemmisítette az ítéletet és Mészáros Csiba Józsefet 15 évi fegyházra ítélte. Polgár József törvényszéki elnök a napokban hirdette ki a gyilkos előtt a kuria ítéletét, mit ez megindulás nélkül hallgatott. A védő megkérdezte tőle, tudja-e miért van itt. Azt felelte rá: „lopás miatt.” Szülőanyja meggyilkolásáról

nem akar tudni. A gyilkost 8 nap múlva valamelyik fegyházba, valószínűleg Illavára szállítják.

A rejtélyes muzulmán. Néhány hét előtt megírtuk, hogy a szabadkai rendőrség egy kóbor törököt tartóztatott le, aki apró szélhámosságokat követett el. Letartóztatásakor Braun Viktornak nevezte meg magát, de a tudakozódások folytán most kitudt, hogy valódi neve Maison Sabetaj Varon, illetőségre nézve konstantinápolyi. Hosszabb ideig Szarajevóban tartózkodott, ahol ékszerésznek adta ki magát és ezen idő alatt számos odaváló egyéntől apróbb kölesönöket esalt ki. Egy esomó szerelmes levelet találtak nála, amelyeket egy szarajevói dohánygyárban alkalmazott munkásleányhoz intézett, akinek házassági ígéretet is tett és ezen a réven ettől 16 koronát esalt ki. A világlátott szélhámos megfordult ugyszólván egész Nyugat-Európában. A szabadkai rendőrség 30 napi elzárásra ítélte, amely büntetését a napokban fogja kitölteni és aztán a határra fogják toloncolni.

Óriási szerencsétlenség a Dunán. Ujvidékről írják: A napokban 13 Péterváradon lakó selyemgyári munkásleány hazafelé indult a gyárból és a tilalom ellenére a Duna jegén át igyekezett a tulsó partra jutni. Alig mentek azonban egy darabon, a jég leszakadt alattuk s mind a tizenhárom a vízbe estek. Az óriási jajveszékésre a parton állók figyelmessé lettek s a szerencsétlenek segítségére siettek. Sikerült is a mármár elmerülők közül nyolcat kimenteni a halál torkából, öten azonban, névszerint Medvedics Julianna, Almai Verona, Cselkovszki Julianna és Katica és Romanovics Rozina a Duna hullámaiban lelték halálukat. Ezeknek még holttestét sem sikerült kifogni, elvitte azt a Duna árja s majd valamikor tavasszal, ha a Dunát fedő jégréteg elolvad, valahol messze a partra fogja vetni a hullam öt fiatal leányok hulláját, kik életük tavaszán hunytak el a legrettenesebb halállal.

A revolver áldozata. A fegyverrel való játszásnak lett áldozata egy szegény kocsis gyermek. Mészáros Ferenc mint kocsis szolgált Rajmund Albert csantavéri gazda tanyáján. F. hó 21-én délután 3—4 óra között történt, hogy Rajmund Albert öcsese Péter, egy 14—15 éves suhanc valahonnan a szomszédból magával hozott egy revolvért. Az istállóba ment, ott elővette a fegyvert és mutogatta az öreg béresnek és Mészáros Ferencnek. A kocsis fiu tréfásan azt mondta, hogy nem ér az két krajcárt sem. Rajmund Péter azon hitben, hogy töltetlen, a ravaszt megrántotta, mire az eldőrdült és a kis kocsis homlokon találva, összerogyott. A fegyverben csak egy töltés volt. Rajmund Péter megijedt tettétől, lóra kapott és elnyargalt, s csak másnap jött vissza. A meglőtt fiu a napokban meghalt. Rajmund Pétert a topolyai kir. járásbírósgához szállították a csendőrök.

Vigyázatlanágból halál. A Zsalya melletti Kelemen-féle tanyán kanász-ként alkalmazott 15 éves Molnár Sándor a napokban vállára kapta a szoba falán függő vadászfegyvert és az udvarra indult. Az ajtónál valamiben megakadt, minek következtében a nyulsöréttel töltött fegyver elsült és a gazdának közel álló 18 éves fiát, Kelemen Józsefet fejbe találta. A lövés ugyszólván teljesen összeroncsolta Kelemen fejét.

Gyilkosság vagy önvédelem. Bajáról írják: Rejtélyes eset történt a múlt héten az alsó Pandur-szigeten. Porkoláb István erdőőr Polyák Antalt az erdőben lelőtte. Polyák Antal az erdőben járt többet magával fát lopni és az erdőőr — mint Porkoláb előadja — felszólította Polyákot és társait, hogy távozzanak az erdőből, erre Polyák és társai rárohantak és megszurkálták. Midőn az erdőőr látta, hogy élete forog veszélyben, rálőtt Polyákra és ez csipőjén találva a lövéstől, meghalt a helyszínen. De mások viszont azt állítják, hogy előbb lőtt Porkoláb és miután Polyák holtan rogyott össze, akkor rohanták meg Porkolábot a társai. A vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy ki a bűnös?

Öngyilkosság. Sinkovits István 34 éves adai gazda megunt az életét. Azért unta-e meg mert részeg volt, vagy azért

részegedett le, mert megunt az életét, az eredmény nem változtat. A tornyosi tanyáján magára zárta az istálló ajtaját és puskájából föbe lötte magát. Tetemét Csantavérré szállították.

Elkésztett tolvajfogás. Timó Ferenc zentai ablakost néhány nap előtt Sztroka András nevű inasa meglopta. Összeszedett gazdája árúiból mintegy 50 korona értékűt és a lopott árukkal megszökött. A zentai rendőrség értesítette az összes környékbeli rendőrségeket a tolvaj szökéséről s a napok Szabadkán felismerték és letartóztaták. Az elcsipett fiatal bűnös beismerte ugyan tettét, de azért Timó kára nem térült meg, mert a tettes rögtön értékesítette zsákmányát és a pénzt teljesen elköltötte.

Halálos ebmarás. Megdöbbentő eset történt a napokban Szabadkán. Az I. körben gyanus tünetek között meghalt egy Csordás Juliska nevű 9 esztendőes gyermekleány, akit két héttel előbb egy kóbor eb megmárt. Az az alapos gyanu merült fel, hogy a kóbor eb veszett volt és a szerencsétlen gyermek a szörnyű kórnak lett az áldozata. A kis halottat a zentai temetőbe szállították, ahol majd orvosrendőri boncolást végeznek rajta a tényállás kiderítése végett.

Farsang.

Az izraelita nőegylet bálján résztvetteknek névsorát a rendezőség felkérésére pótlólag itt közöljük: Asszonyok: Bárany Zsigmondné, Bertolino Sándorné, dr. Bruck Arminné, Bondy Arnoldné, Brauner Adolfné, Cseh M.-né, Dömötör Aurélné, Friedmann J.-né, dr. Fischer Mihályné, Gähring Edéné, Goldstein Albertné, özv. Hechtné, Holländer Józsefné, dr. Jovánovits Józsefné, Keszler Dezsőné, Kerényi Sándorné, Kohn Fanny, Mezei Samuné, Loschitz Sándorné (Bezdán), Pártos Samuné, özv. dr. Spitzer Mórné, Stein Jakabné, Scheer Samuné, Schliesser Sándorné, Schliesser Lázárné, Városy Károlyné, Weidinger Lajosné. Leányok: Bárany Juliska, Engländer Rezsín és Rózsá, Fischer Ilonka, Friedmann Teréz, Gähring Lenke, Hecht Aranka, Heller Olga (Ómoravica), Holländer Giza, Kohn Cilka, Krahl Ilonka (Baja), Pártos Ilonka, Raab Jolán, Sudár Eca, Weisz Margit és Szida.

Beszeda. A helybeli szerb jótékony nőegylet pénteken, e hó 27-én rendezte a minden évben szent Száva napján szokásos beszédaját. A hangversenyyel egybekötött mulatság a „Vadászkürt” szálló összes termeiben zajlott le. A siker teljes volt, mert nagyon sokan voltak jelen. A mulatságon a péterváradí ezred zenekara szolgáltatta a tánczenét.

Táncmulatság Verbáson. A verbászi tanítók február hó 4-én a Központi szálló összes termeiben az Eötvös alap és a D. M. K. E. alapja javára humoros előadással egybekötött táncmulatságot rendeznek. Belépti díj 1 kor. 60 fillér.

Közgazdaság.

A zombori takarékpénztár közgyűlése. A zombori takarékpénztár meggyenk ezen kiváló pénzüzetete e hó 29-én tartotta XXXVII-ik évi rendes közgyűlését, a melyen a részvényesek nagyszámban jelentek meg. A közgyűlésen, a mely élénk érdeklődés mellett folyt le, Hauke Imre polgármester elnökölt, dr. Falcione Nándor igazgatót, aki betegsége folytán nem jelenhetett meg. Heindlhofer Róbert aligazgató helyettesítette. Örömmel vették tudomásul a részvényesek a szép üzleti eredményt, mely 185696 korona tiszta jövedelmet tüntet fel. Osztalékképp részvényenként kamattal együtt 110 korona fog kifizettetni 1905. február 1-től kezdődőleg. Jótékony célokra az intézett 3400 koronát adott. Jutalmazásokra szintén tekintélyes összeget s mindezekon felül még 40000 koronát a jövő évi veszteség- és nyereségszámlán átvihetett. Humánus gondolkodás-

nak adta jelét a közgyűlés akkor, amikor az intézet derek és kiváló tisztikarának 10% drágasági pótlékot szavazott meg. A múlt évben beállott igen nagy konkurrencia dacára a zombori takarékpénztár ismét erősödött, üzleti élete az egész vonalon előkült, s így bizton várható, hogy ez az egészséges fejlődés a jövőben is megmarad.

A „Sztanisicsi Takarékpénztár” zárszámadása. Most vettük kezhez egyik virágzó községi pénzügyintézetünknek múlt évi üzletforgalmát feltüntető zárszámadását. Az intézet régi jó hírnevéhez méltón a múlt évben is azon a magaslaton állott, a melyen egy reális alapokon nyugvó pénzügyintézetnek állnia kell, hogy a közönség bizalmát kiérdemelje. A sztanisicsi takarékpénztár melynek élén Bichler Vilmos vezérigazgató áll, a múlt évben a következő üzletforgalmat mutatta: Bevétel volt 5010202 K 55 fillér. Kiadás: 5038754 K 18 fillér. Betét volt: 2383228 K 99 fillér. Ebből visszafizettetett 737613 K. Álladék tehát 1045615 K. Váltóleszámitolás volt összesen 2231958 K 02 fillér. Ebből beváltatott 1574296 K 27 fillér. Jelzálogkölesönök állománya 1436780 K 95 fillér. Ebből visszafizettetett 193773 K 17 fillér. Tiszta nyereség volt 30784 K 42 fillér. Jótékony célra az intézet 284 K 42 fillért utalványozott ki. Közgyűlését az intézet február hó 16-án tartja meg.

Szőlőművelési vándortanítók. A városi tanács értesítette városunk szőlőműveléssel foglalkozó lakosait, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter elrendelte, miszerint minden egyes szőlészeti és borászati felügyelő mellé munkavezető alkalmaztassék. Ezen munkavezetők a termelők meghívására és költségére bármely szőlőmunka végzésének bemutatására igénybe vehetők. Az ilyen vándortanítók költségeit képezik III. osztályú utazás oda és vissza, teljes ellátás és 2 korona napidíj. Kiknek szándékuk van a vándortanítókat elhozatni, ezt bejelenthetik febr. 8-ig Radisits Lázár városi aljegyzőnél.

HIRDETÉSEK.

Tavaszi nyíló virágok kaphatók a legkülönbözőbb fajtákban a városi kertésznél.

Hirdetmény.

Vas- és fűszer üzleti teljes berendezés, új, alig használt. azonnal eladó.

Bármikor megtekinthető
Zöllner János óverbászi lakosnál.

3-1

**Legfinomabb
dessert csokoládé**

kapható *—11

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN.

Meghívó.

A bezdáni takarékpénztár részvénytársaság

1905. évi február hó 16-án délután 3 órakor

tartja Bezdánban saját helyiségeiben

a tizenhetedik évi rendes közgyűlését,

melyre a részvényesek ezennel tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése mellett az 1904. évi zárszámadások.
2. A felügyelőbizottság kiegészítése.
3. Indítványok.

VAGYON.	Mérleg- és vagyon-kimutatás 1904. év végével.	TEHER.	
Váltótárca	964469 14	Befizetett részvénytőke	80000 —
Váltóúrlap készlet	816 53	Tartalékalap	37366 16
Intézeti ház	23010 29	Betételek	815691 01
Leszámitoló és pénzváltóbank Budapestben	2845 —	Szövetkezeti alapítási díj	1524 —
Bezdáni 798. sz. betétb. ingtl.	1819 73	Átmeneti kamatok egyenlege	12393 08
„ 1331. sz. „	911 18	Osztalék számlán	12000 —
Monostorszegei 667. sz. bet. ingtl.	2496 81	Fel nem vett osztalék	50 —
„ 1097. sz. „	651 99	Igazgatótanácsi jutalék száml.	684 37
Herczegszántói 630. sz. „	964 69	Felügyelőbizottság „	136 87
Pénzmaradvány 1904. december hó 31-én	20620 72	Betét kamatadó hátralék	1488 03
		A m. ált. bizt. társaság számlán	172 56
		Visszleszámitolt váltók	57100 —
	1018606 08		1018606 08

Henneberg Sándor s. k.,
elnök.

Tavasy Lajos s. k.,
igazgató.

Klözel Tivadar s. k.,
könyvvívó.

Bácsmezei agrár takarékpénztár részvénytársaság.

Hirdetmény.

Alulírott igazgatóság ezennel tudatja, hogy a:

„Bácsmezei Agrár Takarékpénztár részvénytársaság”

működését megkezdte.

A takarékpénztár székhelye: ZOMBOR.

A társaság alapítói: Chotek Rudolf gróf, Dungserszky Lázár, Dungserszky Jakab, Eigl József, Fernbach Bálint, Heincz Albert, Halm Sándor, Koczkar Zsigmond, id. Latinovits Pál, Latinovits Géza, Molnár Károly dr., Mikosevich Kanut dr., Piukovich József, Paukovich Ottó, Radovánovits György dr., Szemző Gyula, Tárcazy Dezső, Vojnits István báró, Vojnich Simon, továbbá a magyar agrár- és járadékbank rt. Budapest és a közgazdasági bank rt. Szabadka.

Igazgatóság: Elnök: borsódi és katymári Latinovits Pál, Bács-Bodrog megye főispánja. Alelnök: Barta Arnold, a magyar agrár- és járadékbank r. t. vezérigazgatója. — Igazgatósági tagok: madarasi dr. Beck Gyula, a magyar jelzáloghitelbank igazgatója Fábry Samu, a magyar agrár- és járadékbank igazgatója. Galambos Sándor, a bácsmezei gazdaszövetség megbízottja. Heincz Albert, műszaki tanácsos, a Ferenc-esatorna társulat ügyvivő igazgatója. Koczkar Zsigmond, kir. tanácsos, kir. közjegyző. Borsódi és katymári Latinovits Géza, nagybirtokos. Lányi Mór, a közgazdasági bank rvt. vezérigazgatója (ügyvivő igazgató). Dr. Molnár Károly, jogtanácsos (h. ügyvivő igazgató). Pertich Mihály, a közgazdasági bank elnöke. Dr. Radovánovits György, országgyűlési képviselő. Dr. Schober Béla, a magyar agrár és járadékbank rvt. igazgatója (ügyvivő igazgató). Tárcazy Dezső, főszolgabíró. Városov Károly, a bács-bodrogmezei gazd. egyesület megbízottja.

Üzletköréből kiemeljük, hogy a társaság:

1. **pénzbetéteket** vesz át kamatoztatás végett folyó számlán vagy betéti könyvekre;

2. **váltókat** leszámítol;

3. **kötvénykölcsonöket** nyújt mezőgazdákknak, községeknek és más jogi személyeknek jelzálogra és más biztosítékra;

4. **törlesztéses (annuitásos) jelzálogos kölcsönöket** folyósít 15-től 65 évig terjedő időre. — Ezen kölcsönök nyújtása céljából összekötetésben állunk a magyar jelzáloghitelbankkal és a magyar agrár- és járadékbank részvénytársasággal Budapestben.

A takarékpénztár helyiségei:

a Szentháromság-téren, a Tárcazy-féle ház emeletén vannak.

**Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig,
d. u. 2—4 ig.**

Az igazgatóság.

4-1

A SZTANISICSI TAKARÉKPÉNZTÁR

folyó 1905. évi február hó 16-ik napján d. e. 9 órakor

a takarékpénztár üléstermében tartandja

XXXI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. e. részvényesek az alapszabályok 9-ik cikkelyére való hivatkozással tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 2. A mérleg előterjesztése.
 3. Tiszta nyereségről való rendelkezés.
 4. Igazgató választás és a kilépett 5 igazgatósági tag helyébe az alapszabályok 20. §-a értelmében új tagok választása.
 5. A felügyelőbizottság választása az alapszabályok 29. §-a szerint.
 6. A nyugdíj bizottság választása a nyugdíjszabályzat 4. §-a szerint.
 7. Egyéb netaláni indítványok tárgyalása.
- Órészállítás, 1905. január hóban.

A sztanisicsi takarékpénztár igazgatósága.

VAGYON.

MÉRLEG.

TEHER.

Váltókölesönök	657661 75	Részvénytőke	200000 —
Jelzálogkölesönök	1243007 78	Tartaléktőke	40240 52
Jelzálogos kölesönök hátralékos kamatai	4838 06	Külön tartaléktőke	41000 —
Kötvénykölesönök kezességére	63266 37	Nyugdíjalap	11642 60
Értékpapírok:		Értékpapír tartalékalap	1800 —
a) 160300 K névértékű 4½%-os közp. jelzálogbank záloglevél á 100	160300.—	Betétek:	
b) 25000 K névértékű 4½%-os m. jelzálog hitelbank záloglevél á 100	25000.—	a) rendes betétben	1372755.09
c) 24200 K névértékű 4%-os központi jelzálogbank záloglevél á 97½	23595.—	b) heti betétben	38601.26
d) 20000 K névértékű 4%-os magyar koronajáradék á 96½	19300.—	c) folyó számlában	234259.14
e) 10 db közp. jelzálogbank részv. á 1000	10000.—	Engedményezett jelzálogkölesönök	514841 46
f) 300 db katymárii takp. részv. á 102	30600.—	Kamatadó	3254 13
g) Alapítvány a kishirtokosok orsz. földhitelintézeténél	1000.—	Bevállatlan szelvények	490 —
h) Sorsjegyek	561.45	Átmeneti kamatok	26463 69
Értékpapírok függő kamatai	5242 67	Órészállítás 1904. évre	30784 42
Heti betét kölesönök	4311 —		
Számla adósok:			
a) jelzálogi biztosítékra	27012.01		
b) értékpapírok és kezességi okiratokra	129883.88		
Más intézeteknél elhelyezve	85492 03		
Bélyeg és váltóúrlapok	2115 57		
Felszerelés	500 —		
Előre fizetett kamatok átruházott kölesönök után	6757 32		
Pénzkészlet	15687 42		
	2516132 31		2516132 31

Órészállítás, 1904. december hó 31-én.

Bichler Vilmos s. k.,
vezérigazgató.**Fülöpp Géza** s. k.,
pénztárnok.**Toperczer Ferenc** s. k.,
könyvelő.

Ezen zárszámadást az általunk megvizsgált és helyesnek talált fő- és mellékkönyvek alapján készültnek és azokkal teljesen egybevágónak találtuk.

Órészállítás, 1905. évi január hó.

A felügyelőbizottság:**Dr. Heller Ármin** s. k.**Maison Mihály** s. k.**Neszmirák Mátyás** s. k.**Esinos báli meghívók.****Műsorok.****Jáncrendek.****Falragaszok.**

Megrendelhető:

Bittermann Lándor és Fia
kő- és könyvnyomdájában

Szors és pontos kiszolgálás.

Mértányos árak.

Zomborban.

102. szám.
1905.**Pályázati hirdetés.**

Szilbács községben üresedésbe jött 4 gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Ezen állások egyenként évi 376 kor. készpénzfizetés és eszmán kívül teljes ruházattal vannak javadalmazva, a felszerelést is a község adja.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen okmányolt kérvényeiket **f. évi február hó 20-ig** ezen község előljáróságánál annál is inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Szilbács, 1905. január hó 22-én.

Zarandy,
jegyző.

2-1

5864. sz.
1904.**Pályázati hirdetés.**

Órszállás községben lemondás folytán üresedésbe jött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhivom az ezen évi 800 korona fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtokat, hogy sajátkezűleg irt és a vonatkozó vármegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi február hó 25-ig** nyujtsák be.

Zombor, 1905. évi január hó 2-án.

Tárczay,
főszolgabíró.

217. sz.
1905.**HIRDETMÉNY.**

Alulírott előljáróság közhírré teszi, hogy a község bérletét tevő „Sziget” szigeten lévő legelőre idegen jószág is befogadtatik.

Legeltetési díj egy nagy jószág után egész évre 10 korona. Az egy éves jószág 3 drb számított egy párba.

A legeltetési díj darabonként 2 korona, tekintet nélkül a jószág korára.

A legeltetési díj fele a behajtáskor, fele pedig augusztus 15-én fizetendő.

Monostorszegen, 1905. évi január hó 29-én.

Alföldy Géza,
jegyző.

Kovács Adám,
2-1 bíró.

Meghívó.

Az Ó- és Törökkanizsai takarekpénztár

XXXXVII. rendes közgyűlését

1905. évi február hó 19-én délután 2 órakor

az intézet saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

N a p i r e n d :

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
3. Zárószámadások előterjesztése a felügyelőbizottság jelentése kapcsán.
4. Határozathozatal a zárószámadások jóváhagyása, a tiszta nyereség felosztása és a szokásos felmentvény megadása iránt.
5. A felügyelőbizottság 3 rendes és egy póttag megválasztása 1 évre.
6. Módosított, illetve teljesen új alapszabályok részleges tárgyalása.
7. Esetleges indítványok.*
8. Közgyűlési jegyzőkönyv és az új alapszabályok hitelesítésére két részvényes tag kijelölése. Magyarkanizsán, 1905. évi január hó 18-án.

Az igazgatóság.

*) Csak oly indítványok tárgyaltnak, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 14 nappal 15 igazolt részvényes aláírásával az igazgatósághoz beadtak. (18. §.)

VAGYON.

Mérleg-számla 1904. december 31-én.

TEHER.

Pénztári készlet	8834 10	Részvénytőke	400000
Értékpapír számla:		Tartalékalap	50000
150000 K 4% záogl. hazai l. tpt. á 98 ¹ / ₂ , 147750.—		Betét 633 könyvre	1384446 43
100000 „ 4% „ pesti m. ker. b. á 98 98000.—		Pesti magyar kereskedelmi bank	87280
100000 „ 4% „ m. lesz. és pvb. á 98 98000.—		Osztalék kifizetendő	80
20 drb oszt.-magy. bank részv. á 1625 32500.—	376250	Visszleszámított váltók (nincsenek)	—
Előlegkölesön értékpapírokra	1028	Átmeneti kamatok	12013 50
Váltók a tárcában 663 drb	876834 11	Nyereség tavalról	1100.—
Adósevelek kezességre 2749 drb	521022 43	„ idei	35824.—
Jelzálogkölesönök	167161 70		
Intézeti ház	10000		
Adósok folyó számlában	9613 59		
	1970743 93		1970743 93

Nyereség felosztási javaslat a közgyűléshez szóló igazgatósági jelentésből.

Tiszta haszon	K 36924.—
Ebből fordítottassék:	
Az igazgatóság és felügyelőbizottság jutalékára	K 2400.06
A tartalékalapra	2000.—
Osztalékra (2000 drb á K 15)	30000.—
Tiszti személyzetnek jutalomdíj	1193.94
Jótekonny és közhasznú célokra	530.—
Nyereség átvitel a jövő évre	800.—
Összesen K 36924.—	K 36924.—

Magyarkanizsán, 1904. december 31-én.

Kalga Gyula s. k.,
igazgató.

Weiszberger Ignác s. k.,
igazgató.

Kráhl Lajos s. k.,
titkár-főkönyvelő.

Losonc Mihály s. k.,
pénztáros.

Grüner József s. k.,
s. könyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta 1905. január 10-én

az igazgató-tanács:

Tóth József s. k. Hesser Soma s. k. Szilágyi Sándor s. k. Huszágh István s. k. Kráhl Zsigmond s. k. Deutsch Simon s. k. Nagy Illés s. k. Dr. Roxer Gyula s. k. Herczeg Ede s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta 1905. január 18-án

a felügyelőbizottság:

Hacker Antal s. k.

Katona Sándor s. k.

Dr. Löbl Nándor s. k.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.